

Päätös

Nro 57/2014/1

Dnro LSSAVI/46/04.08/2013

Annettu julkipanon jälkeen
31.3.2014

ASIA

Jauhonevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan lupamääräysten tarkistaminen, laajennusalueiden ympäristölupa sekä toiminnan aloittamislupa, Veteli

HAKIJA

Vapo Oy
PL 22
40101 Jyväskylä

HAKEMUS

Vapo Oy on 28.3.2013 aluehallintovirastoon saapuneella hakemuksella pyytänyt Jauhonevan toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista sekä ympäristölupaa ja toiminnanaloittamislupaa 32 ha:n laajennusalueille. Hankealueen kokonaispinta-ala on 287,8 ha.

HAKEMUKSEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 ha. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

Ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamisvelvollisuus perustuu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 27.3.2003 antamassa ympäristölupapäätöksessä nro 13/2003/2 ympäristönsuojelulain 55 §:n nojalla annettuun määräykseen, jonka mukaan luvan saajan oli 31.3.2013 mennessä tehtävä lupaviranomaiselle lupamääräysten tarkistamista koskeva hakemus.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, lausunnot, sopimukset, alueen kaavoitustilanne ja YVA

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on 27.3.2003 antamallaan päätöksellä nro 13/2003/2 myöntänyt luvan Jauhonevan 256 ha:n turvetuotantoalueelle. Luvasta valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt valituksen 19.5.2004 antamassaan päätöksessä nro 04/0139/4. Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituksen ja pitänyt Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen ennallaan 30.12.2005 antamassaan päätöksessä (taltionumero 3723).

Voimassa olevassa ympäristöluvassa on annettu mm. seuraavat määräykset:

”1) Turvetuotantoa saadaan harjoittaa enintään suunnitelman mukaisella 256 ha:n alueella.

Toimenpiteet alueella on ajoitettava ja suoritettava siten, että päästöt vesistöön ja muuhun ympäristöön ovat mahdollisimman pienet.

2) Kaikki turvetuotantoalueelta tulevat kuivatusvedet on johdettava alapuoliseen laskuojaan sarkaoja-altaan, laskeutusaltaan ja pintavalutusalueen kautta. Lisäksi kokoojajossa on oltava virtausta säätelevät putkipadot.

Kaikissa sarkaojissa on oltava sarkaojapidättimet ja sarkaojien päissä sarkaoja-allas ja päisteputket, joiden pää on varustettu virtausta säätelevällä sihdillä.

Laskeutusaltaiden poistopäähän on rakennettava vedenkorkeutta säätelevät sihdeillä varustetut putkipadot.

Laskeutusaltaiden viereen on rakennettava läjitysalueet altaista poistettavaa lietettä varten siten, ettei liete pääse niistä vesistöön.

Tuotantoalueiden ulkopuoliset valumavedet on johdettava suunnitelmassa esitetyllä tavalla mahdollisimman tarkkaan eristysojissa laskeutusaltaiden ja tuotantoalueiden ohitse.”

Vapo Oy:llä on Jauhonevalla omistuksessaan 192 ha ja lisäksi vuokrattuna yhteensä 208 ha. Vuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2034 ja 31.12.2035 saakka.

Tuotantoalueella on voimassa Keski-Pohjanmaan maakuntakaava, jonka viimeisin, 3. vaihe on vahvistettu ympäristöministeriössä 8.2.2012. Maakuntakaavan 2. vaihe (vahvistettu valtioneuvostossa 29.11.2007) käsittää muun muassa soiden monikäytön.

Maakuntakaavassa turvetuotantoa koskevan yleisen suunnittelumääräyksen mukaan turvetuotantoalueita suunniteltaessa tulee huomioida sekä pinta-, että pohjavesien hyvän tilan saavuttaminen sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuri-, maisema- ja luontoarvojen säilyminen. Turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita tai jo ojitettuja soita. Maakuntakaavassa on osoitettu turvetuotantovyöhyke 1 ja turvetuotantovyöhyke 2, joiden suunnittelumääräykset koskevat turvetuotannon aiheuttamaa vesistön kokonaiskuormitusta. Jauhoneva ei sijaitse kummallakaan em. turvetuotantovyöhykkeellä. Turvetuotantovyöhykkeiden ulkopuolisilla alueilla yleiset suunnittelumääräykset huomioiden suunnittelun lähtökohtana tulee olla se, ettei turvetuotannon aiheuttama vesistön kokonaiskuormitus nouse nykyisestä tasosta.

Hankealueella tai kuivatusvesien purkureitillä ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa.

Jauhonevalla on tehty ympäristövaikutusten arviointi vuosina 1998-1999. Länsi-Suomen ympäristökeskus on antanut lausuntonsa YVA-selostuksesta 1.6.1999.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Jauhoneva on pääosin toiminnassa oleva turvetuotantoalue. Tuotanto alkoi vuonna 2011 yhdellä loholla (35,1 ha) ja vuonna 2012 kolmella loholla (65 ha). Kaksi lohkoa (130,8 ha) on vielä valmisteluvaiheessa. Jauhonevan nykyisten turpeennostoalueiden pinta-ala on yhteensä 230,9 ha. Hakemukseen sisältyvät uudet laajennusalueet (32 ha) rajoittuvat nykyisiin lohkoihin. Auma-alueiden pinta-ala on nykyään 23,1 ha ja laajennuksen jälkeen 28,2 ha. Pintavalutuskenttiä on viisi ja niiden yhteenlaskettu pinta-ala on 20,5 ha.

Turvetuotantoa jatketaan tuotantokuntoisella alueella ja valmisteluvaiheessa olevien lohkojen valmistelua tuotantokuntoon jatketaan. Alueen kaikki vesiensuojelurakenteet ovat valmiina. Laajennusalueiden kuntoonpano aloitetaan lainvoimaisen ympäristöluvan saamisen jälkeen.

Tuotanto vuonna 2011 oli yhteensä 9 680 m³ ja vuonna 2012 14 940 m³ jyrsinpolttoturvetta. Tuotantomenetelmänä käytettiin mekaanista kokoojavaunua ja imuvaunua. Suunniteltu turvetuotanto on jatkossa jyrsinpolttoturvetta, palaturvetta ja ympäristöturvetta mekaanisella kokoojavaunulla, imuvaunulla ja mahdollisesti Haku-menetelmällä keräiltynä. Vuosittain tuotantoa on noin 30-50 vuorokauden aikana tuotantokaudella toukokuu-syyskuu. Keskimääräinen vuosituotantomäärä on noin 140 000 m³ jyrsinpolttoturvetta.

Turvetuotannon loputtua alue siistitään ja tarpeettomat rakenteet ja rakennelmat poistetaan alueelta. Jos tuotannosta poistuu muun maankäytön kannalta tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia muodostavia osa-alueita, toimenpiteet ovat samat. Vuokratut alueet palautetaan omistajalle asianmukaisin katselmuksin vuokrasopimuksen mukaisessa kunnossa. Mahdollisuuksien mukaan tuotannosta poistuneiden alueiden kuivatus järjestetään erillisesti eli ne rajataan tuotannossa oleviin alueisiin nähden ulkopuolisiksi. Tuotannosta poistuneiden alueiden vedet johdetaan vesiensuojelurakenteiden kautta viranomaisten määräämän ajan. Jälkikäyttömuotoina tulevat kysymykseen kosteikko, metsittäminen tai viljely.

Vapo Oy:ssä on sertifioitu ISO 14001 standardin mukainen ympäristöasioiden hallintajärjestelmä sekä ISO 9001 standardin mukainen laatu-järjestelmä.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Jauhonevan vesienkäsittely ja vesien johtaminen tapahtuu lohkoittain seuraavasti:

- Lohko 1: virtaamansäätöpato 1, laskeutusallas 1 ja pintavalutus kenttä 1
- Lohko 2: laskeutusallas 2, pintavalutus kenttä 5
- Lohko 3: virtaamansäätöpato 2, laskeutusallas 2 ja pintavalutus kenttä 5
- Lohko 4: virtaamansäätöpato 3, laskeutusallas 3 ja pintavalutus kenttä 4
- Lohko 5: virtaamansäätöpato 4, laskeutusallas 4 ja pintavalutus kenttä 2
- Lohko 6: virtaamansäätöpato 5 ja 6, laskeutusallaat 5 ja 6 ja pintavalutus kenttä 3
- Lohko 7: kuten lohko 6
- Lohko 8: virtaamansäätöpato 5, laskeutusallas 5 ja pintavalutus kenttä 3
- Lohko 9: laskeutusallas 4, pintavalutus kenttä 2

Vesien johtaminen pintavalutus kentille tapahtuu pumppausaltaista viiden erillisen pumppaamon avulla, jotka sijaitsevat pintavalutus kenttien läheisyydessä. Veden jakaminen pintavalutus kentille tapahtuu jako-ojien kautta. Pumppaamot ovat verkkovirtakäyttöisiä.

Pintavalutus kentät ovat nykytilassa 5,4–11,7 % valuma-alueistaan ja laajennusalueiden kanssa 4,5–10,9 %. Kentät on rakennettu pääosin ojittamattomille alueille. Pintavalutus kentällä oleviin ojiin on tehty tukoksia vesien tasaisen virtauksen järjestämiseksi.

Jauhonevan pintavalutus kentällä 3 on aloitettu tarkkailu vuonna 2010 ja pintavalutus kentillä 1,2,4 ja 5 tarkkailu on aloitettu vuonna 2012. Vuonna 2012 pintavalutus kenttien 1,2,4 ja 5 puhdistusteho on ollut kiintoaineen osalta keskimäärin 60–88 %, kokonaisfosforin osalta 34–75 % ja kokonaistypen osalta 19–58 %. Pintavalutus kentän 3 puhdistusteho on vuosina 2010–2013 ollut keskimäärin 85 % kiintoaineen, 53 % kokonaisfosforin ja 41 % kokonaistypen osalta. Orgaanisen aineksen (COD_{Mn}) osalta puhdistusteho on vaihdellut. Pintavalutus kentillä 1 ja 5 orgaanisen aineen pitoisuudet ovat vähentyneet, mutta pintavalutus kentillä 2,3 ja 4 sen pitoisuudet ovat mittaustulosten perusteella kasvaneet.

Jauhonevan nykyinen kuormitus ja tuleva kuormitus valuma-alueittain on seuraava:

Valuma- alue	Brutto (kg/a)				Netto (kg/a)		
	Kiinto- aine	Kok. P	Kok. N	COD _{Mn}	Kiinto- aine	Kok. P	Kok. N
Nykytilanne (253,8 ha)							
49.025	304	11	227	11 713	0	8	146
49.067	1 653	59	1 236	63 736	0	44	797
Yhteensä	1 957	70	1 463	75 449	0	52	943
Tuleva kuormitus (287,8 ha)							
49.025	329	12	246	12 694	0	8	159
49.067	1 889	68	1 414	72 863	0	50	911
Yhteensä	2 218	80	1 660	85 556	0	58	1 070

Kuormitus on laskettu Jauhonevan kuormitustarkkailutuloksiin perustuvilla ominaiskuormitusluvuilla. Koska Jauhonevan omassa kuormitustarkkailussa jatkuvatoiminen virtaamamittaus on ollut käytössä vasta heinäkuusta 2012 lähtien, on Jauhonevan bruttokuormituksen arvioinnissa käytetty Länsi-Suomen tuotannossa olevien pintavalutuskentällisten turvesoiden keskiarvoa ja tarkkailutulosten mukaista keskimääräistä vedenlaatua. Netto-kuormitus on laskettu vähentämällä bruttokuormituksesta arvioitu luonnonhuuhtouman osuus.

Jauhonevan kuormitustarkkailun vedenlaatutulokset edustavat tilannetta, jossa osa alueesta on ollut kuntoonpanovaiheessa. Turvetuotantoalueen kuormitus laskee kuntoonpanovaiheeseen verrattuna tuotantovaiheeseen. Näin ollen arvioidaan, että kun koko alue on tuotantovaiheessa, on kuormitus taulukossa esitettyä pienempää.

Pintavalutuskentiltä lähtevien vesien pH on ollut alhainen. Pintavalutuskentällä 3 lähtevän veden pH on vuosina 2010–2012 ollut välillä 4,3–4,6. Vuonna 2012 pintavalutuskentiltä 1,2,4 ja 5 lähtevien vesien pH oli ainoastaan pintavalutuskentällä 1 keskimäärin yli 5 (5,6). Muilta pintavalutuskentiltä lähtevä vesi oli hapanta, keskimäärin 4,0–4,9.

Pöly, melu ja liikenne

Pölypäästöjen määrään vaikuttavat turpeen kosteus, maatuneisuus, hiukkaskoko, tuotantomenetelmä ja tuulen voimakkuus. Suurimmat pölypäästöt ajoittuvat turpeen keräys- ja aumausvaiheisiin.

Melua syntyy työkoneista turvekentillä ja turpeen kuormauksesta. Melu ei ole jatkuvaa, koska tuotantopäiviä on vuodessa noin 30–50. Tuotantopäivinä turvekoneiden aiheuttamaa melua voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantotilanteesta ja säästä riippuen. Tuotantokoneiden lisäksi melua aiheuttaa raskas kuljetuskalusto. Melutasot tuotantoalueiden

ympäristössä vaihtelevat käytettävien koneyhdistelmien ja melun paikallisten leviämisolosuhteiden mukaan.

Energiaturve toimitetaan asiakkaille pääasiassa lämmityskaudella (loka-huhtikuu) keskitetysti yhdessä tai kahdessa jaksossa. Vuosittainen toimitus (140 000 m³) vastaa noin 1 150 rekan ajosuoritetta. Turve toimitetaan pääasiassa Kokkolassa, Kannuksessa, Toholammilla ja Pietarsaareissa oleville voimalaitoksille. Toimitus lohkoilta 1-3 tapahtuu Pilvilammintien kautta Jyväskylän tielle (tie nro 13). Lohkoilta 2, 4, 5 ja 6 ajetaan Vehmaskallion metsäautotietä Jyväskyläntielle. Valtatielle johtavien teiden varressa ei ole asutusta.

Varastointi ja jätteet

Urakoitsija säilyttää polttoaineitaan siirrettävissä säiliöissä pelastussuunnitelmassa osoitetuissa paikoissa, jotka ovat alustaltaan tiiviitä ja kantavia ja valittu siten, että aineet eivät vahingotapauksissa pääse leviämään vesistöön tai pohjaveteen. Polttoöljyn kulutus tuotantokauden aikana on noin 126 000 litraa. Samanaikaisesti säilytettävän polttoaineen määrä on alle 10 000 litraa. Lisäksi käytetään voiteluöljyä noin 840 litraa sekä muita voiteluaineita noin 180 kg. Voiteluaineet varastoidaan tukikohta-alueella niille varatuissa paikoissa.

Tuotannossa syntyy hakijan arvion mukaan noin 840 litraa jäteöljyä, noin 140 kg kiinteää öljyjätettä, 40 kg akkuja, noin 4 m³ sekajätettä, noin 7 000 kg aumamuovia ja noin 600 kg rautaromua. Tilapäinen säilytys suoritetaan asianmukaisissa tiloissa ja toimitetaan käsiteltäväksi toimijoille, joilla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä. Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma on hakemusasiakirjojen liitteenä.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan arvion mukaan tuotantoalueen kuivatusvesien puhdistus pintavalu- tuksella on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista. Tuotanto on suunniteltu harjoitettavaksi ja työmaaliikenne järjestetty siten, että asutukselle ei aiheudu kohtuutonta räsitystä pölyn ja melun muodossa. Toiminnassa syntyvien jätteiden eri jakeiden tilapäinen säilytys ja toimittaminen sekä käsittelyyn että hyötykäyttöön on suunniteltu voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Hakijan arvion mukaan Jauhonevan tuotantotoiminnassa sovelletaan kaikilta osin ympäristön kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa sekä parasta käytäntöä.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Jauhoneva on toiminnassa oleva turvetuotantoalue, jota on viime vuosina kunnostettu tuotantoon. Lohkojen 1 ja 5 osalta kuntoonpano on vielä kesken.

Asutus ja maankäyttö

Jauhonevan turvetuotantoalueen lähiympäristö on pääosin ojitettua suo- ja metsämaata. Alle 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta sijaitsee muutamia rakennuksia. Rakennukset ovat käyttötarkoitukseltaan pääasiassa metsästysmajatyypisiä. Lähin asuinrakennus on 1 500 metrin etäisyydellä lohkon 6 pohjoispuolella sijaitseva vapaa-ajan asuinrakennus. Lohkon 4 länsipuolella on asuinrakennuksia Vetelin kuntakeskuksen läheisyydessä noin 3-4 km päässä tuotantoalueesta. Asuinrakennusten ja tuotantoalueen välinen maasto on metsää.

Tuotantoalueen lähiympäristössä on vähän maatalouden maita. Lähin peltoalue sijaitsee tuotantoalueen eteläosan länsipuolella noin 1 km etäisyydellä tuotantoalueesta ja tuotantoalueen pohjoispuolella noin 1,5 km etäisyydellä tuotantoalueesta.

Tuotantoalueen eteläosan lohkojen länsipuolella noin 0,5 ja 1,5 km etäisyydellä sijaitsee soran- tai hiekanottoalueet. Eteläosan lohkojen länsipuolella sijaitsee myös turkistarha noin 1,5 km etäisyydellä tuotantoalueesta.

Tuotannossa käytetään mahdollisimman vähän pölyämistä aiheuttavia koneita, laitteita ja työmenetelmiä. Tuotannon, aumauksen ja lastauksen ajoittamisessa pyritään huomioimaan tuulen suunta ja voimakkuus siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän pölyä ympäristöön. Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot kuormataan niin, että kuorma ei voi pölytä häiritsevästi. Tuotantoalueen ja asutuksen väliset etäisyydet ovat riittävän suuret eikä Jauhonevan tuotantotoiminnasta arvioida aiheutuvan kohtuutonta melu- ja pölyhaittaa lähiympäristössä.

Luonto ja suojelevarvot

YVA-menettelyn yhteydessä vuosina 1998–1999 tehdyissä luontoselvityksissä ei tavattu uhanalaisia lajeja suunnitelluilla Jauhonevan lisäalueilla. Tuotantoalueen pohjoisosassa sijaitsevan lisäalueen 1 (lohko 8) alueella todettiin ojituksen vaikuttaneen kasvillisuuteen. Alueen suotyypit olivat tupasvillaräme-isovaripurämemuuttuma ja rahkaräme. Lisäalue 2 on kapea alue nykyisten tuotantolohkojen välissä. Lisäalueen 3 (lohko 9) alueella oli selvityksen mukaan ojituksen aikaansaamaa koivikkoa ja alueen keskellä puroa ympäröivää saraluhtaa. Lisäalueen 4 (lohko 7) alueella ei ole tehty

kasvillisuusselvityksiä. Lisäalueen 5 alueella suotyyppi oli oligotrofinen lyhytkorsiräme, joka oli ojituksen vaikutuksesta kuivunut jonkin verran. Lisäalue 6 oli pääosin nevamuuuttumaa, missä puuston kasvu on ojituksen vuoksi lisääntynyt. Osittain lisäalueen 6 alueella suotyyppi oli oligotrofinen varsinainen lyhytkorsineva-oligotrofinen kalvakkaneva. Lisäalueen 7 alueella suotyyppi oli oligotrofinen kalvakkaneva, oligotrofinen kalvaka suur-saraneva ja rahkaräme-oligotrofinen lyhytkorsiräme. Vuonna 2012 tehdyn luontoselvityksen mukaan Jauhonevan laajennusalueet ovat suurimmaksi osaksi luonnontilansa menettänyttä turvekangasta, suomuuuttumaa tai kasvitonta turvekenttää. Lisäalueella 3 (lohko 9) on selvityksen mukaan pienialaisesti luhtaista saranevaa, jota voidaan pitää luonnontilaisen kaltaisena.

Laajennusalueille vuonna 2013 tehdyn luontodirektiivilajien esiintymisselvityksen mukaan alueilla ei todennäköisesti esiinny luontodirektiivin liitteen IVa mukaisia lajeja. Ainut laji, joka Jauhonevan vaikutusalueella voisi levinneisyytensä ja elinympäristövaatimustensa puolesta esiintyä, on viitasammakko. Viitasammakkoa voisi esiintyä Vissaveden tekojärnessä ja tällöin turvetuotannon laajenemisella tulisi todennäköisesti olemaan vähäisiä epäsuoria vesistövaikutuksia lajin elinympäristöön.

Kesällä 2013 laajennusalueilla on tehty linnustoselvitys kahdella kartoituskerralla. Linnusto vaihteli paljon eri osa-alueiden välillä. Suojelullisesti merkittäviä lajeja havaittiin kuusi, mutta verrattuna vuonna 1998 tehtyyn selvitykseen, arvokkaiden lajien määrä on vähentynyt voimakkaasti. Syynä lajien vähenemiseen tai katoamiseen tutkimusalueella on sopivien pesimäbiotooppien väheneminen turvetuotannon alkamisen myötä.

Jauhonevan hankealueen lähin Natura 2000- verkostoon kuuluva suojelualue on Pilvineva (FI1001001), joka sijaitsee lähimmillään noin 1,0 km etäisyydellä tuotantoalueen itäpuolella. Suurin osa Natura-alueesta kuuluu Pilvinevan soidensuojelualueeseen (SSA100060). Alueella on myös useita yksityisten maalla olevia suojelualueita: Pilvineva 2-5 (YSA201039, YSA204543, YSA 205463, YSA205465, YSA206995) ja Pilvineva (Sarvilamminkangas) (YSA107219). Pilvinevan alue kuuluu myös soidensuojeluohjelmaan (SSO100305).

Jauhonevan turvetuotannolla ei ole merkittäviä vaikutuksia lähimpiin suojelualueisiin johtuen alueiden välisistä etäisyyksistä ja kuivatusvesien virtausuunnasta.

Pohjavesialueet

Jauhonevaa lähin I-luokan eli vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue on Hirvelänkangas A (1092401 A), joka sijaitsee noin 2,9 km etäisyydellä lohkon 1 lounaispuolella. Jauhonevan laskuojan 1 kautta johdettavat kuivatusvedet laskevat edelleen Lammasojaan, joka kulkee Hirvelänkangas A:n pohjavesialueen poikki. Pohjavesialueella päävirtaussuunta on kaakosta luoteeseen ja pohjavesialueelta purkautuu vettä Lammasojaan.

Jauhonevan turvetuotantotoiminta ei jälkikäyttövaiheineen vaaranna tuotantoaluetta lähimpänä sijaitsevien pohjavesialueiden veden laatua ja antoisuutta.

Jauhonevan lähialueella ei 500 m säteellä sijaitse vakituista asutusta eikä hakijan tietojen mukaan talous- ja käyttövesikaivoja.

Vesistö

Vesistö ja sen tila

Jauhonevan tuotantoalue sijaitsee Perhonjoen vesistöalueella (49). Pääosin tuotantoalue sijaitsee Köyhäjoen valuma-alueella (49.06) ja siellä tarkemmin Vissaveden tekojärven valuma-alueella (49.067). Osa tuotantoalueesta sijaitsee Perhojoen keskiosan alueella (49.02) ja siellä tarkemmin Pollarinojan valuma-alueella (49.025).

Vissaveden tekojärven valuma-alueen pinta-ala on 38,39 km² ja järvisyys 10,16 %. Tuotantoalueen pinta-alan osuus Vissaveden tekojärven valuma-alueesta on 6,4 %. Pollarinojan valuma-alueen pinta-ala on 43,63 km² ja järvisyys 0 %. Tuotantoalueen pinta-alan osuus Pollarinojan valuma-alueesta on 1,0 %.

Vissaveden tekojärven valuma-alueen keskiosassa Jauhonevan itä- ja koillispuolella sijaitsevat Lähdenevan ja Kannistonnevan turvetuotantoalueet, joilta johdetaan kuivatusvesiä 136 ha tuotantoalueelta Jauho-ojaan ja edelleen Vissaveden tekojärveen. Turvetuotantoalueilla vesienkäsittelymenetelmänä on ympärivuotinen pintavalutus. Valuma-alueen keskiosassa Jauhonevan turvetuotantoalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee myös turvetuotantoalue Jauhoneva II, jonka 38 ha tuotantoalalta johdetaan kuivatusvedet sekä Jauho-ojan että Taviojan kautta Vissaveden tekojärveen. Vesienkäsittelymenetelmänä on kasvillisuuskenttä.

Pollarinojan valuma-alueen yläosassa sijaitsee turvetuotantoalue Jauhoneva I, jonka 67,2 ha tuotantoalalta johdetaan kuivatusvedet reittiä Kuolionmaanoja-Lammasoja-Pollarinoja. Vesienkäsittelymenetelmänä on kasvillisuuskenttä. Valuma-alueen keskiosassa sijaitsee turkistarha. Pollarinojan valuma-alueen alaosa on maatalousvaltaista aluetta. Myös asutus keskittyy valuma-alueen alaosaan, missä pohjoispuolen asutusalueet ovat viemäriverkoston alueella. Valuma-alueen alaosan eteläpuolella on jonkin verran haja-asutusta.

Arvioidut virtaamat purkuvesistöissä ovat seuraavat:

	F (km ²)	Virtaamat (m ³ /s)		
		MNQ	MQ	MHQ
Jauho-oja	21,31	0,003	0,2	3,2
Tavioja	8,12	0,001	0,08	1,2
Vissaveden tekojärvi	38,39	0,005	0,4	5,8
Lammasoja	26,13	0,004	0,3	3,9
Pollarinoja	43,34	0,006	0,4	6,5

Vissaveden tekojärvestä on vedenlaatutietoja vuosilta 1966–2011 (n=145) ja Vissaveteen tulevasta vedestä Jauho-ojasta vuosilta 1970–1981 (n=67). Vissaveden tekojärvi on runsashumuksinen järvi. Sen vesi on ruskeaa, hapanta ja humuspitoista. Veden rautapitoisuus on korkea. Alhaisia pH-arvoja on havaittu usein ja pH on vaihdellut välillä 4,0–6,3 ollen keskimäärin 5,1. Ravinnepitoisuudet ilmentävät rehevyyttä. Alusvedessä ja alusveden yläpuolisessa vesikerroksessa on esiintynyt usein happivajetta. Vissaveden tekojärven ravinne- ja COD_{Mn}-pitoisuuksissa sekä väriarvossa on hieman laskua ja pH-arvossa hieman nousua havaintoajanjaksolla.

Vesienhoidon toimenpideohjelmassa Vissaveden tekojärven ekologista tilaa ei ole luokiteltu. Alustavan asiantuntija-arvion perusteella tekojärven tila on tyydyttävä.

Vuosina 1970–1981 Jauho-ojan kautta Vissaveden tekojärveen tulevan veden humus- ja rautapitoisuudet ovat olleet keskimäärin korkeampia kuin tekojärvestä havaitut pitoisuudet. Myös pH on ollut keskimäärin hieman matalampi vaihdellen välillä 4,2–6,3 (keskiarvo 4,8). Ravinnepitoisuudet sen sijaan ovat olleet keskimäärin pienempiä Jauho-ojassa kuin Vissaveden tekojärvestä. Jauho-ojan kiintoainepitoisuus on vaihdellut välillä 0,1–220 mg/l ja ollut keskimäärin 9,5 mg/l.

Taviojasta on vedenlaatuhavaintoja vuoden 1998 elokuun lopulta (n=2), jolloin vesi on ollut hyvin humus- ja rautapitoista sekä väriltään tummaa. Ravinnepitoisuudet ilmentävät rehevyyttä. Vesi on ollut hapanta pH:n ollessa 4,4–4,5. Kiintoainepitoisuus on ollut 2,2–3,6 mg/l.

Pollarinojan valuma-alueelta vedenlaatuhavaintoja on Lammasojan yläosasta huhti-elokuulta vuodelta 1998 (n=10). Vesi on ollut erittäin rauta- ja humuspitoista sekä väriltään tummaa. Ravinnepitoisuudet ilmentävät rehevyyttä. Vesi on ollut hapanta pH:n vaihdelta välillä 4,4–5,3 (keskiarvo 4,8). Kiintoainepitoisuus on ollut keskimäärin 7,5 mg/l (vaihteluväli 3,2–12,0 mg/l). Valuma-alueen alaosaan kohti vedenlaatu oletettavasti heikkenee ja ravinnepitoisuudet nousevat johtuen maatalousmaiden runsaudesta ja haja-asutuksesta.

Kalasto ja kalastus

Vissaveden tekojärven kalastoon kuuluvat hauki ja ahven. Vissaveden tekojärvi on paikallisesti merkittävä virkistyskalastuskohde. Tekojärvellä on

tehty verkkokoekalastus elokuussa 2009. Kolmen pyyntivuorokauden koekalastussaaliksi oli erittäin heikko ja koostui vain ahvenista (12 kpl). Koekalastuksessa todettiin kalojen olleen pintavedessä ja verkkojen liian syvällä.

Pollarinojan merkitys kalastukselle on vähäinen johtuen sen pienuudesta ja heikosta vedenlaadusta. Elokussa 2009 on tehty Pollarinojassa sähkökoekalastus, jossa ei saatu saalista. Kevätkutuisia kaloja (ahven, hauki) ojaan saattaa kuitenkin nousta.

Pollarinojan alapuolinen Perhonjoki on kalataloudellisesti arvokas ja se on merkittävä virkistyskalastuskohde. Perhonjokeen Vetelin osakaskunnan alueelle on viime vuosina istutettu ainakin taimenta ja kirjolohta. Pappilankoskesta, joka sijaitsee noin 2,9 km Pollarinojan laskukohdan alapuolella, on saatu saaliiksi Perhonjoen koekalastuksissa taimenta, haukea, särkeä, salakkaa, ahventa, kivisimppua ja kivennuoliaista.

Vesistön käyttö

Vissaveden tekojärveä käytetään uimiseen, virkistyskalastukseen ja veneilyyn. Hankkeen arvioidaan vaikuttavan virkistyskäyttöön lähinnä virkistyskalastusta haittaavan pyydysten likaantumisen kautta. Myös rantarakenteiden esim. laitureiden limoittuminen voi aiheuttaa haittaa virkistyskäytölle.

Lammasojan ja Pollarinojan varrella on maatalousvaltaista asutusta. Vesistöjen merkityksen virkistyskäytölle arvioidaan olevan vähäinen johtuen niiden pienuudesta sekä heikosta vedenlaadusta ja kalataloudellisesta arvosta. Lammasojan ja Pollarinojan osalta arvioidaan virkistyskäyttöhaittojen olevan pieniä.

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Jauhonevan turvetuotannon vesistövaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti purkureittien alkuosaan. Kuivatusvedet kohottavat jonkin verran alapuolisten Jauho-ojan, Taviojan ja Vissaveden tekojärven ravinne-, kiintoaine- ja orgaanisen aineksen pitoisuuksia. Lammasojassa ja Pollarinojassa turvetuotannon kuivatusvesien vaikutukset ovat lievempiä.

Tulevassa tilanteessa lisäalueiden ollessa kuntoonpanovaiheessa Jauhonevan turvetuotannon kuormituksen (netto) laskennalliset vaikutukset Jauho-ojan, Taviojan ja Vissaveden tekojärven kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksiin nousee 13–32 % ja lisäalueiden ollessa tuotantovaiheessa 12–16 % verrattuna tilanteeseen, jossa kaikki nykyiset alueet ovat tuotannossa. Lisäalueiden kuntoonpanovaiheeseen ja tuotantoon oton myötä orgaanisen aineksen (COD_{Mn}) pitoisuuden osalta Jauhonevan turvetuotannon kuormituksen (brutto) aiheuttamat laskennalliset vaikutukset nousevat 12–27 % verrattuna tilanteeseen, jossa nykyiset alueet ovat tuotannossa.

Lammasojassa ja Pollarinojassa Jauhonevan turvetuotannon kuormituksen (netto) laskennalliset vaikutukset nousevat lisäalueiden kuntoonpanovai-

heessa 9–18 % ja tuotantovaiheessa noin 8 % kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksien osalta verrattuna tilanteeseen, kun nykyiset tuotantoalueet ovat tuotannossa.

Jauhonevan turvetuotannon kuormituksen vaikutuksen kalastoon arvioidaan jäävän vähäiseksi Pollarinojassa ja Perhonjoessa. Vissaveden tekojärvässä Jauhonevan kuormitus vaikuttaa jonkin verran ravinnepitoisuuksiin ja lisää omalta osaltaan kalastolle rehevyydestä aiheutuvia haittoja ja kalastusta haittaavaa pyydysten likaantumista.

Vesienhoitosuunnitelma

Tuotantoalueen alapuoliset vesistöt kuuluvat Kokemäenjoen-Saaristonmeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen. Vissaveden tekojärven osalta tavoitteena on, että nykyinen tila säilyy vuoteen 2015 mennessä ja hyvä tavoitetila saavutetaan vuoteen 2021 mennessä nykykäytännön lisäksi tehtävillä toimenpiteillä. Suoraan Vissaveden tekojärveen kohdistettu toimenpide on säännöstelykäytännön kehittäminen. Perhonjoen keskiosa, johon Pollarinoja laskee, on tyypiltään suuri turvemaiden joki ja se on luokiteltu ekologisen tilan luokkaan tyydyttävä. Hyvä tavoitetila saavutetaan nykykäytännön lisäksi tehtävillä toimenpiteillä vuoteen 2021 mennessä. Perhonjoen keskiosan tilaan vaikuttaa rakenteellisten tekijöiden lisäksi merkittävästi hajakuormitus.

Pintavalutus vesienkäsittelymenetelminä on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia (BAT) ja siten Kokemäenjoen-Saaristonmeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman mukainen. Pintavalutus on Perhonjoen ja Kälviänjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan ensisijaisesti suositeltava toimenpide turvetuotannossa.

Ympäristöriskit

Tulipalo on merkittävin turvetuotantoalueen onnettomuusriski. Jauhonevan turvetuotantoalueelle laaditaan pelastussuunnitelma, joka toimitetaan pelastusviranomaisille. Henkilökunnalle ja työmaalla toimiville yrittäjille annetaan koulutusta tulipalontorjunnassa ja suunnitelman toimenpiteistä. Mahdolliset polttoaine- tai öljyvuodot ovat melko helposti kerättävissä pois turvekentältä. Maaperän tai pohjaveden saastumisvaaraa Jauhonevan alueella ei arvioida olevan.

Rankkasateiden aiheuttama vesiensuojelurakenteiden rikkoontuminen aiheuttaisi poikkeuksellisen suuren kiintoaine- ja ravinnekuormituksen. Tällaisten onnettomuuksien estämiseksi penkereitä, ojia ja vesiensuojelurakenteita tarkkaillaan säännöllisesti. Koska valumavesien käsittelyssä tullaan käyttämään pumppausta vesien johtamiseksi pintavalutus kentille, padottuu vettä rankkasadeajankohtina laskeutusaltaisiin ja sarkaojiin, mikä pienentää alueelta tulvatilanteissa lähteviä vesi- ja ainemääriä.

Jauhonevan toiminnalla on ympäristövahinkovakuutus, jonka kattavuus laajennetaan koko hankealueelle

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Tuotantoalueen toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailua tehdään osana Vapo Oy:n Läntisen Suomen tarkkailuohjelmaa 2008–2013.

Jauhonevan pintavalutuskenttä 3 kuuluu tarkkailuohjelman 2008–2013 pysyviin päästötarkkailuasemiin, joilla tehdään ympärivuotista päästötarkkailua. Muut pintavalutuskentät kuuluvat täydentäviin päästötarkkailuasemiin ja niillä tehdään päästötarkkailua 3 vuoden ajan 2012 alkaen. Jauhonevan päästötarkkailu liitetään jatkossakin Vapo Oy:n Läntisen Suomen tarkkailuohjelmaan. Jauhonevan pintavalutuskentällä 3 esitetään jatkettavan ympärivuotista tarkkailua ja pintavalutuskenttien 1,2,4 ja 5 osalta esitetään päästötarkkailua tehtävän jatkossa pintavalutuskenttien ylä- ja alapuolelta neljä kertaa vuodessa yhteistarkkailuohjelman mukaisesti otettavien näyttein vuosina 2013–2014 ja kahtena vuonna ympäristölupapäätöksen antamisen jälkeen sekä kahtena vuotena ennen seuraavan tarkistushakemuksen jättämistä.

Vaikutustarkkailu esitetään liitettäväksi jatkossa Vapo Oy:n Läntisen Suomen yhteistarkkailuohjelmaan tai Perhonjoen yhteistarkkailuohjelmaan ja vaikutustarkkailua esitetään tehtäväksi Vissaveden tekojärvessä ja Lammasojassa.

Jauhonevan kalataloudellista tarkkailua on tehty vuosina 2007–2011 Pohjanmaan TE-keskuksen hyväksymällä tavalla osana Perhonjoen ja Kälviän yhteistarkkailua. Jauhonevan kalataloustarkkailu on liitetty myös osaksi Perhonjoen ja Kälviän yhteistarkkailuohjelmaa 2013–2017. Jauhonevan kalataloudellista tarkkailua esitetään jatkettavaksi vuosille 2013–2017 laaditun ohjelman mukaisesti.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Kalatalousmaksu

Jauhonevalla on voimassa olevassa luvassa määrätty 2 500 € vuotuinen kalatalousmaksu. Hakija ehdottaa jatkossa maksettavaksi kalatalousmaksuksi 2 800 €/vuosi.

Toiminnanaloittamisluvan perustelut

Hakija hakee toiminnanaloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta nykyiseen tuotantoalueeseen rajautuville noin 32 ha laajennusalueille. Hakijalla on tarve laajennusalueiden käyttöönottoon, koska käytössä olevista turvevaroista on nykyisellään puutetta ja turpeen kysyntä talousalueella on pysyvää. Hakija esittää vakuudeksi viiden tuhannen (5 000) euron vakuutta, joka voidaan asettaa omavelkaisena takauksena.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa sekä Vetelin ja Kaustisen kunnissa 28.5.–27.6.2013 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 30.5.2013 Perhonjokilaakso-lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Vetelin ja Kaustisen kunnilta sekä Vetelin ja Kaustisen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Hakemuksen täydennys

Hakemusta on täydennetty kuuluttamisen jälkeen lisäalueita koskevilla kasvillisuus- ja linnustoselvityksillä. Selvitysten sisältöä on kuvattu tarkemmin kertoelmaosan ”Luonto ja suojeluarvot” –kohdassa.

Lausunnot

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat –vastuualue on lausunnossaan todennut, että vesienhoitosuunnitelmassa ja Perhonjoen ym. toimenpideohjelmassa on arvioitu yleisesti, että vesistöjen ekologisen tilan parantamiseksi tulee ihmisen toiminnasta aiheutuvaa kuormitusta vähentää 30–50 %.

Pientämällä ravinnekuormitusta voitaneen saavuttaa myös kiintoainekuormituksen tavoite, joka on kirjattu toimenpideohjelmaan yleisellä tasolla. Perhonjoen vesistöalueella turvetuotannon kuormituksen vähentämistavoitteeksi on esitetty 50 %. On arvioitu, että em. tavoite voidaan saavuttaa vuoteen 2015 mennessä, jos nykyisillä tuotantoalueilla toteutetaan nykykäytännön vesiensuojelutoimenpiteiden lisäksi lisätoimenpiteitä.

Jauhonevan alueelle suunniteltu turvetuotantoalueen laajennus tulisi lisäämään Perhonjoen vesistöalueen ravinne- ja varsinkin kiintoainekuormitusta siinä määrin, että vesienhoitosuunnitelman tavoite turvetuotannosta aiheutuvan kuormituksen vähentämisestä jäisi toteutumatta, jos hankkeelle myönnetään lupa. Tähän tavoitteeseen ei ainakaan päästä jos tuotantoalueet kasvavat.

Hakemuksessa ei ole arviota nykyisten tuotantoalueiden tai lisäalueiden happamuusvaikutuksista eli onko alueella potentiaalisia happamia sulfaattimaita. pH-arvo ojissa on ajoittain ollut sen verran alhainen, että alueelta tulevien vesien raskasmetallipitoisuuksia on syytä selvittää samoin kuin pohjamaan happamuutta. GTK:n laatiman happamien sulfaattimaiden tunnistusoppaan mukaan happaman sulfaattimaan pH-arvo on hapettuneena alle 4,5 ja rikkipitoisuus 0,2 % tai suurempi.

Tarkkailua voidaan pääosin järjestää hakijan esityksen mukaan, mutta päästötarkkailu on oltava jokavuotinen ja näytteitä tulee ottaa vähintään 5 kertaa vuodessa. Näytteitä tulee ottaa myös ylivirtaamakausien aikana kuormitukseen nähden edustavasti ja tarkkailun tulokset tulee raportoida henkilön, jolla on riittävät tiedot ja taidot turvetuotannon vesistökuormituksen sekä vesistövaikutusten arvioinnista. Vaikutustarkkailuun on lisättävä raskasmetallien määrittäminen, kun veden pH-arvo on alle 5,0. Pintavalutusken-tille on asetettava puhdistustehon tavoitearvo kiintoaineelle ja fosforille (70 %), typelle (20 %) ja COD:lle (20 %). Vaikutustarkkailussa tulee seurata esitettyjen parametrien lisäksi Vissaveden tekojärven happipitoisuuksia.

Jauhonevan tuotantoalueen ympäristöluvan jatkoluvan myöntämiselle ei ole esteitä, jos tuotantoalue supistuu ja kuormitus siten pienenee, mutta vesistökuormituksen vähentämistavoitteen saavuttamiseksi tulisi uusia turvetuotannon ympäristölupia porrastaa niin, ettei nyt haettuja uusia lisäalueita oteta käyttöön ennen kuin nyt voimassa olevien lupien perusteella tapahtuva turvetuotanto Perhojoen vesistöalueella vähenee.

Edellä esitetyn mukaisesti Jauhonevan tuotantoalueiden lisäalueille ei tulisi myöntää lupaa eikä hankkeelle tule myöntää YSL 101 §:ssä tarkoitettua toiminnan aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta.

Esitetyt tehostetut vesienkäsittelymenetelmät yhdessä täyttävät parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja käytännön mukaisen vesienkäsittelyn vaatimukset. Vesiensuojelun kannalta toiminnassa olevan turvetuotantoalueen tuotantoa on perusteltua jatkaa, koska se vähentää tarvetta uusien turvetuotantoalueiden käyttöönotolle.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on todennut, että Perhojoen ja Kälviänjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelmassa Vissaveden ekologinen tila on arvioitu tyydyttäväksi. Jauho-ojan vesi on hapanta, rautapitoista ja väriltään tummaa. Vesienhoidon edellyttämän hyvän tilan saavuttaminen vaatii merkittävää panostusta vesiensuojeluun tulevina vuosina. Tilanteen parantamiseksi turvetuotantoalueilta tulevaa kuormitusta ei tulisi lisätä tämän päivän tasolta. Turvetuotanto vaikuttaa omalla osuudellaan vesistön rehevöitymiskehitykseen ja tuotantoalueilta tulevaa kuormitusta tulisi vähentää merkittävästi tämän päivän tasolta. Turvetuotantoalueen merkittävin vesistökuormitus syntyy yleensä ravinteista ja kiintoaineesta, joiden pitoisuudet kohoavat. Kuivatusvedet ovat myös happamia. Veden laadun ja elinympäristön muutokset voivat vaikuttaa kaloihin joko suoraan, niille tarjolla olevan ravinnon tai lisääntymisen kautta. Happamuuden sekä happi-, kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksien muutokset voivat vähentää kalojen aktiivisuutta ja lisätä mädin ja poikasten kuolleisuutta. Kalojen ravintona toimivan pohjaeläimistön määrä, lajisto ja kokorakenne voivat muuttua haitallisesti. Kiintoainepitoisuus aiheuttaa veden samennusta ja pohjan liettymistä, mikä vähentää kutupohjia ja suojapaikkoja. Kalojen lisäksi vaikutukset voivat kohdistua rapuihin. Vaikutukset kohdistuvat myös kalastukseen. Seisovat pyydykset limoittuvat (rehevöityminen) ja likaantuvat (kiintoaine). Tämä vä-

hentää pyydysten kalastavuutta ja saalista. Pyydysten puhdistamisesta aiheutuu lisätyötä. Kaloissa voi esiintyä myös makuvirheitä. Tietoisuus edellä mainituista haittatekijöistä ja vähemmän houkuttelevasta kalalajistosta voi vähentää kalastusta.

Toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta ei tule myöntää. Luvan saajan on vuosittain maksettava 2 900 euron kalatalousmaksu Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi kalakannoille ja kalastukselle aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailuun. Kalatalousmaksulla kertyneet varat voidaan käyttää esimerkiksi hoitokalastukseen ja kalojen istutuksiin.

Luvan saajan on tarkkailtava kuivatusvesien vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava Pohjanmaan ely-keskukselle kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailu voidaan myös toteuttaa yhteistarkkailuna yhdessä alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

3) Kaustisen kunnan ympäristölautakunta on lausunut, että tuotantoalueiden vesienkäsittelyssä tulee käyttää parasta mahdollista tekniikkaa (BAT) ja alueille tulee suorittaa kuormitus- ja vesistö tarkkailua riittävän usein vesiensuojelurakenteiden puhdistustehon arvioimiseksi. Vissaveden tekojärven valuma-alueella koskevat tarkkailutulokset tulee toimittaa vuosittain tiedoksi Kaustisen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

4) Kaustisen kunnan hallituksen lausunto on samansisältöinen Kaustisen ympäristölautakunnan lausunnon kanssa.

5) Vetelin kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta on todennut, että tuotantoalueiden vesienkäsittelyssä tulee käyttää parasta mahdollista tekniikkaa (BAT) ja alueilla tulee suorittaa kuormitus- ja vesistö tarkkailua riittävän usein vesiensuojelurakenteiden puhdistustehon arvioimiseksi. Toiminnalle ei tule myöntää aloittamislupaa ennen kuin päätös on laillistunut.

Vetelin kunnan hallitus ei toimittanut lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

6) Kaustisen kalastuskunta on huomauttanut, että uusia turvetuotantoalueita ei tule Perhonjoen valuma-alueelle avata, mikäli toiminta aiheuttaa vahinkoa vesistölle ja mikäli ympäristölupa ei edellytä puhdistusmenetelmänä käytettävien tehokkaimpien keinojen käyttöä. Kalastuskunta vaatii sekä uusien että käytössä olevien turvetuotantoalueiden kuivatusvesien puhdistamisessa käytettävien tehokkainta mahdollista puhdistusmenetelmää.

Luvan hakijan tulee korvata aiheuttamansa vahingot täysimääräisenä. Kalastuskunta vaatii kohtuullista 500 euron vuosittaista korvausta Jauhonevan turvetuotannon aiheuttamasta vahingosta Kaustisen kalastuskunnan

vesialueelle turvetuotannon aloittamisvuodesta alkaen. Korvaus tulee maksaa suoraan vesialueen omistajalle, Kaustisen kalastuskunnalle. Korvaus voidaan suorittaa myös kalastuskunnan hyväksymillä, turvetuotannon aiheuttamia vahinkoja kompensoivilla kala- tai rapuistutuksilla. Lisäksi kalastuskunta vaatii luvan myöntäjältä toimia turvetuotantoalueiden lupamääräysten valvonnan tehostamiseen.

Jauhonevan alapuoliseen vesialueeseen kuuluva Vissaveden tekojärvi on paikallisesti hyvin merkittävä virkistätymisalue. Vissavesi on Kaustisen suurin järvi, jonka arvo kalastus- ja metsästyspaikkana on tunnettu. Vissavedellä on myös paljon ja kasvavaa vapaa-ajan asutusta.

Vissaveden valuma-alueen turvetuotannon vaikutus järven veden laatuun ja järveen laskevan kiintoaineen määrään ovat silmämääräisesti nähtävissä ja todettu pitkällä aikavälillä järven käyttäjien toimesta. Luvan hakija aiheuttaa toiminnallaan vahinkoa Kaustisen kalastuskunnan omaisuudelle sekä rajoittaa vesistön käyttömahdollisuuksia. Luvan hakijan on vastattava sekä oman toimintansa että myös turvetuotantoalueilla toimivien alihankkijoiden vaikutuksista ympäristöön: Vissavesi ei voi toimia kuivatusvesien laskeutusaltaana. Turvetuotannon haittavaikutukset alapuoliselle vesistölle ovat kala- ja rapukannoille aiheutettu vahinko, muun vesieliöstön tuhoaminen, veden laadun merkittävä heikkeneminen ja lupamyyntitulojen pieneneminen.

7) Vetelin osakaskunnan mukaan Vapo Oy:lle ei tule myöntää turvetuotannon aloittamislupaa eikä laajennusalueiden ympäristölupaa.

Jos lupaa ei hylätä, osakaskunta esittää, että Vapo Oy sitoutuu niihin toimiin, joilla estetään kaikenlainen vesien likaantuminen, kuten kiintoainesten ja happamien vesien joutuminen Vetelin osakaskunnan alueen vesistöihin. Lisäksi hakija tulee määrätä suorittamaan rahallisia korvauksia, joilla pystytään turvaamaan rapukannan, purotaimenkannan ja harjuskannan säilyminen jokialueella unohtamatta myös muuta istutettua ja luontaista kalakantaa. Tämän rahallisen korvauksen käytöstä sovitaan kalatalousviranomaisen kanssa suunnitellulla tavalla.

Perhonjokeen on osakaskunnan toimesta pitkäjänteisesti istuttamalla saatu kalastettava jalokalakanta: taimen, harjus ja kirjolohi. Lisäksi joessa on ollut hyvä ja elinvoimainen jokirapukanta. Tämä on nostanut Perhonjoen virkistyskäyttöä. Raputalouden potentiaali on todellinen tällä jokialueella, ja ainoa todellinen kalastuksellinen toiminta, jolla on selkeästi taloudellista vaikutusta osakaskunnan jäsenille.

Perhonjokea voidaan pitää Lestijoen ohella Pohjanmaan alueella merkittävänä vapaa-ajan kalastuksen kohteena, jossa kalastajia käy koko valtakunnan alueelta. Tämä on nostanut Perhonjoen arvoa merkittävänä virkistyskäyttökohteena. Viimeaikaiset päätökset kalatien rakentamisesta Kaitforsin voimalaitokselle on osoittanut Perhonjoen merkityksen arvokalojen kasvu- ja lisääntymisalueena.

Hakijan vastine

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat –vastuualue

Laajennusalueet (32,0 ha) liittyvät läheisesti ympäristöluvan saaneeseen ja jo perustettuun tuotantoalueeseen. Näin ollen laajennusalueet, jotka ovat useana erillisenä palasena, on tarkoituksen mukaista ottaa käyttöön samanaikaisesti muun tuotantoalueen kanssa. Lisäalueet kasvattavat Jauhonevan tuotantopinta-alaa noin 11 %. Jauhonevalla pinta-alan poistumat ovat vähäisiä seuraavalla lupakaudella. Sen sijaan usealla muulla Perhönjoen valuma-alueella olevista soista poistumia on tulossa merkittävästi. Talvella 2012–2013 laaditun ennusteen mukaan poistumat ovat suuruusluokaltaan alla olevan mukaiset:

Suo	2013	2014	2015	2016
Kairineva	18	13	10	10
Pollarinneva/Ristineva	8	0	10	15
Laurinneva	3	5	5	5
Kapustaneva	2	0	0	0
Tynnirikallionneva	0	2	2	2
Yhteensä	31	20	27	32

Poistumat ovat suuria jo 2013–2014 (52 ha) ja poistuminen jatkuu 2015–2016 (59 ha) kiihtyen vuosikymmenen lopussa. Poistumat ovat yhteensä vuosina 2013–2017 175 ha ja vuosina 2018–2022 lisää 324 ha. Pinta-alan supistuessa kuormitus väistämättä pienenee ja Jauhonevan laajentaminen suunnitelman mukaisesti voidaan toteuttaa.

Jauhonevalta purkautuvan veden happamuuden seuraaminen ja raskasmetallipitoisuuksien selvittäminen tarkkailun yhteydessä on tarpeellista. Jauhoneva sijaitsee Litorinameren rajan yläpuolella. Jauhonevalta on otettu 30.6.2010 maanäyte pintavalutuskenttä 3:n alapuolelta sulfidiriskin selvittämiseksi. Maanäytteessä ei ole rikkiä, vesinäytteen pH oli 6, sekä sähkönjohtavuus ja sulfaatti alhaisia. Ennakkonäytteen perusteella voidaan arvioida, että Jauhonevan melko alhaiset pH-arvot ovat todennäköisesti orgaanisesta happamuudesta johtuvia eikä happamien sulfaattimaiden vaikutusta. Tähän viittaa myös se, että happamien maiden vesi on kirkasta eikä selvästi humuspitoista kuten Jauhonevan tarkkailunäytteissä.

Vesienkäsittelyn tehokkuudelle määritetyt puhdistustehot eivät ole vallitsevan käytännön tasolla eikä niitä voida pitää kaikilta osin realistisina. Yleisesti asetetut raja-arvot ovat olleet kiintoaineessa 50 %, kokonaisfosforissa 50 % ja kokonaistypessä 20 %. Hakija katsoo, että pintavalutuskentän puhdistustehon osalta mahdolliset raja-arvot tulee asettaa tavoitteellisina. Tehoarvoja määrättäessä tulisi huomioida kentälle tulevan veden laatu. Jos tuleva vesi on jo melko puhdasta, puhdistustehon saavuttaminen ei ole mahdollista. Kuormitus saattaa olla vähäistä mahdollisesta vähäisestä prosentuaalisesta puhdistustehosta huolimatta. Pintavalutuskentän toimivuutta voidaan tarkastella lupakaudella esim. kolmen tarkkailuvuoden jälkeen.

Hakija voidaan velvoittaa tekemään Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle selvitys vesienkäsittelyn toimivuudesta ja tarvittaessa esitys vesienkäsittelyn tehostamisesta.

Pintavalutuskenttien 1,2,4 ja 5 tarkkailuvaatimus jokavuotisesti on ylimitoitettu. Lupapäätöksen antamisen jälkeen kahden tarkkailuvuoden jälkeen tarkkailussa voidaan pitää väli vuosia. Kaksi tarkkailuvuotta ennen tarkistushakemuksen jättämistä on perusteltua. Muilta osin tarkkailuun ei ole huomauttamista.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen

Toiminnan aloittamisluvan myöntämisen osalta viitataan hakemuksessa esitettyihin perusteluihin.

Hakemuksessa tehtiin perusteltu esitys vuotuiseksi kalatalousmaksuksi, jolla kompensoidaan toiminnasta aiheutuva kalataloudellinen haitta. Lausunnossa vaadittu kalatalousmaksu 2 900 e/vuosi voidaan hyväksyä edellyttäen, että ympäristölupa myönnetään myös laajennusalueelle.

Kalataloudellisesta veloitettarkkailusta ei ole huomauttamista.

3) Kaustisen kunnan ympäristölautakunnan ja 4) Kaustisen kunnan lausunnoista ei ole huomauttamista.

5) Vetelin kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta

Lausunnossa esitetyt vaatimukset ovat tulleet huomioiduiksi hakemussuunnitelmassa. Toiminnan aloittamisluvan myöntämisen osalta viitataan hakemuksessa esitettyihin perusteluihin.

6) Kaustisen kalastuskunta

Jauhonevan vesienkäsittely on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista. Alueelle on rakennettu viisi ympärivuotisesti käytössä olevaa pintavalutuskenttää.

Kalataloudellinen haitta osakaskunnan hallinnoimilla vesialueilla voidaan parhaiten estää vallitsevan käytännön mukaisesti vuotuisen kalatalousmaksun käytöllä hankkeen vaikutusalueella. Kalatalousmaksu maksetaan kalatalousviranomaiselle, jonka kautta varojen käyttöä suunnitellaan ja ohjataan. Kalatalousmaksun suuruuden osalta viitataan kalatalousviranomaiselle esitettyyn vastineeseen.

7) Vetelin osakaskunta

Lohko 1 on kokonaispinta-alaltaan 42,7 ha, josta laajennusaluetta 3,3 ha (7,7 %). Vesienkäsittely voidaan hoitaa alueelle rakennetun pintavalutus-

kentän avulla ympärivuotisesti myös laajennusalueen osalta. Tarkkailun perusteella pintavalutuskentän 1 alapuolisen tarkkailupisteen vesinäytteissä ei ole ollut havaittavissa poikkeuksellista happamuutta. Vuonna 2012 pH:n keskiarvo pintavalutuskentän alapuolisessa pisteessä oli keskimäärin 5,6 (hakemuksen liitekohta 5). Pinta-alamuutos nykytilaan verrattuna on melko vähäinen, eikä ole esteenä luvan myöntämiselle myös laajennusalueelle. Toiminnan aloittamisluvan osalta viitataan hakemuksessa esitettyihin perusteluihin.

Toiminnasta aiheutuva vähäinen kalataloudellinen haitta Perhonjoen vesistöalueella osakaskunnan hallinnoimilla vesialueilla voidaan estää vuotuisen kalatalousmaksun käytöllä hankkeen vaikutusalueella.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristöluparatkaisu

Aluehallintovirasto tarkistaa Jauhonevan turvetuotantoalueen toistaiseksi voimassa olevan Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 27.3.2003 antaman ympäristölupapäätöksen nro 13/2003/2 lupamääräykset. Tarkistetut lupamääräykset korvaavat aikaisemmat lupamääräykset kokonaisuudessaan. Aluehallintovirasto myöntää luvan laajennusalueelle 7 hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti. Pinta-ala auma-alueineen on noin 259 ha.

Aluehallintovirasto hylkää laajennusalueiden hakemuksen siltä osin kuin se koskee turvetuotantoa laajennusalueilla 1-6.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Aluehallintovirasto hylkää luvan saajan pyynnön saada aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Lupamääräykset

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä 4_1 olevan piirustuksen (mk 1:15 000, 14.12.2012) mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen lohkolta 1 laskuojan 1 kautta Jauholamminojaan, lohkoilta 2,3 ja 6 laskuojien 2 ja 4 kautta Taviojaan sekä lohkoilta 4 ja 5 laskuojien 3 ja 5 kautta Jauho-ojaan.

2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä 4_1 olevan piirustuksen (mk 1:15 000) mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säätevien patojen ja laskeutusaltaiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti pintavalutuskentillä sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojajoihin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja pintavalutus kenttien on oltava mitoitusohjeiden mukaisia.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvännys.

Mikäli kaivu ulottuu pohjamaahan, on selvittävä sulfidisedimenttien esiintyminen maaperässä. Selvityksen tulokset on toimitettava tiedoksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Jos pohjamaassa esiintyy happamia sulfaattimaita, tuotantoalueen oja tai muita rakenteita ei saa kaivaa turvekerroksen alapuoleiseen kivennäismaahan eikä lieju- tai mutakerrokseen, tai nykyistä syvemmälle kivennäismaahan, laskeutusaltaita lukuun ottamatta. Mikäli laskeutusaltat ulottuvat kivennäismaahan saakka, on huolehdittava siitä, ettei alaiden vesipintaa lasketa turvekerroksen alapuoliselle tasolle muulloin kuin lyhytaikaisesti lietteen poiston yhteydessä. Kivennäismaahan jo kaivetuissa ojissa on padotettava vettä, jotta kivennäismaa ei pääse hapettumaan lisää.

Tuotantoalueelta Jauholamminojaan, Taviojaan ja Jauho-ojaan johdettavien vesien pH:n tulee olla yli 5. Vesien pH:n nostamista varten pintavalutus kenttien 1-5 alapuolelle on asennettava kalkkirouhepadot. Kalkkirouhepatojen toimivuutta, eli vesien pH:n nostamiskykyä, on ylläpidettävä.

3. Pintavalutus kenttien puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan vuosikeskiarvona ennen pintavalutus kenttää ja sen jälkeen määritetyistä pitoisuuksista häiriötilanteet mukaan lukien.

4. Jos pintavalutus kenttien 1-5 puhdistustehot eivät tarkkailun perusteella täytä puhdistustehovaatimuksia, luvan saajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin puhdistustehon parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Vetelin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos puhdistusteho on seuraavanakin vuonna tehovaatimuksia pienempi, luvan saajan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Jos käsitellyn veden kokonaisfosforipitoisuus on alle 20 µg/l, kokonaisytyypipitoisuus alle 500 µg/l tai kiintoainepitoisuus alle 2 mg/l, kyseisen parametrin puhdistusteho voidaan jättää pois puhdistustehon keskiarvoa laskehtaessa.

6. Luvan saajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojastot jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietsyvennykset sekä reuna- ja kokooajajat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietsyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua. Melutaso ei saa ylittää asuinrakennusten pihapiirissä 55 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 50 dB (LAeq) klo 22–7. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei saa ylittää 45 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 40 dB (LAeq) klo 22–7

Varastointi ja jätteet

9. Tuotantoa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisia jätteitä toimitettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Jätteet on pakattava tiiviiseen ja jätteen vaarominaisuuksilla merkittyyn pakkaukseen. Luvan saajan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

10. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisaluustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikallaan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestien ja laponestien.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan saajalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

14. Vesistö tarkkailu on toteutettava hakemuksessa esitetyn Perhonjoen ja Kälviän yhteistarkkailuohjelman mukaisesti. Kalataloustarkkailu on tehtävä Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla ja tarkkailusuunnitelma on toimitettava viranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

Vesistö tarkkailun vuosiraportit on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Vetelin ja Kaustisen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Vetelin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, sekä Perhonjoen kalastusalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

15. Luvan saajan on osallistuttava laskuojien kunnossapitoon.

Kalatalousmaksu

16. Luvan saajan on maksettava vuosittain maaliskuun aikana 2 500 euroa kalatalousmaksua Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen.

Ensimmäinen maksu on suoritettava kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta, jos sitä ei ole vielä tältä vuodelta maksettu.

Kuntoonpanon aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

17. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Korvaukset

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 ja 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa lupaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on viimeistään 31.3.2024 jätettävä aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä selvitykset ja yhteenvedot tuotannon aiheuttamista melu- ja pölyhaitoista ja niiden vähentämisestä, vesien käsittelyn tehosta ja sen parantamisesta, vesiin joutuvien päästöjen määrästä sekä vesien johtamisen vaikutuksista purkuvesistön tilaan, eliöstöön ja käyttöön. Tarkistamishakemukseen on liitettävä selvitys potentiaalisista happamista sulfidisedimenteistä. Selvityksestä tulee ilmetä, onko kaivua ulotettu mineraalimaahan saakka ja onko happamuuden torjuntaan soveltuvia toimenpiteitä otettu, tai suunniteltu otettavaksi, käyttöön. Hakemukseen on myös liitettävä selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja muut ympäristönsuojeluasetuksen 9–11 §:n mukaiset selvitykset tarpeellisilta osin.

RATKAISUN PERUSTELUT

Hakemuksen hylkäämisen perustelut

Lisäalueille ei yhtä lukuun ottamatta ole myönnetty lupaa. Hylätyt lisäalueet sijaitsevat Vissaveden tekojärven valuma-alueella, jolla turvetuotannon aiheuttama kuormitus on jo nykyisellään runsasta. Vissaveden tekojärven tila on vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteiden mukaan säilytettävä nykyisessä tilassaan vuoteen 2015 ja tavoitetilana on hyvä tila vuoteen 2021 mennessä. Alueelta ei ole poistumassa tuotantoalueita, joten lisäalueet liisäisivät tekojärven kuormitusta ja näin ollen vaikeuttaisivat vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamista.

Lupamääräysten tarkistamisen perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset toiminnalle on ratkaistu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 27.3.2003 antamassa päätöksessä. Toiminnassa ja siitä aiheutuvissa päästöissä ei tapahdu oleellisia muutoksia aikaisemmin myönnetyn luvan mukaiseen toimintaan ja päästöihin verrattuna. Toimittaessa hakemuksessa esitetyn ja tarkistettujen määräysten mukaisesti toi-

minta on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista sijaintipaikan olosuhteissa.

Lupamääräyksiä tarkistettaessa määräyksiä on muutettu siten, että ne vastaavat nykyisiä vaatimuksia.

Lisäalueista lupa myönnetään lisäalueelle 7 (3,3 ha), joka sijaitsee lohkon 1 vieressä. Lisäalueelta ja lohkolta 1 kuivatusvedet johdetaan Jauholuminojaan ja edelleen Lammasojaan, Pollarinojaan ja Perhonjokeen. Lisäalueen pinta-ala ja sen aiheuttamat lisäykset Pollarinojan ravinnepitoisuuksiin ovat pienet verrattuna kokonaiskuormitukseen, joten lisäalueen käyttöönotto ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Kohta, jossa Pollarinoja laskee Perhonjokeen, on yli 6 km päässä tuotantoalueesta, joten lisäalueen päästöjen vaikutukset eivät ulotu Perhonjokeen.

Toimittaessa hakemuksen ja tarkistettujen lupamääräysten mukaisesti turvetuotannosta ei yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laisassa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Perustelut toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta

Turvetuotantoalueen kuntoonpanosta ja turvetuotannosta aiheutuvat päästöt ja niiden vaikutukset vesistössä jatkuvat pitkään, vaikka lupa kumottaisiin tai täytöntöönpano keskeytettäisiin muutoksenhaun takia. Tämä tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Luvan saaja ei ole myöskään esittänyt sellaista perusteltua syytä päätöksen täytöntöönpanolle muutoksenhausta huolimatta, että toiminnanaloittamislupa olisi myönnettävissä. Tämän vuoksi ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaiset edellytykset toiminnan aloittamiselle ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä puuttuvat. Olemassa olevaa toimintaa saadaan jatkaa nykyisen ympäristöluvan mukaisesti.

Lupamääräysten perustelut

Päästöt vesiin

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, mikä tässä tapauksessa on pintavalutuskenttä. Pintavalutuskentille määrätään kiintoaineen, fosforin ja typen puhdistustehovaatimukset. Puhdistustehovaatimuksella varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla. Alue sijaitsee lähellä Litorinameren rajaa, joten mikäli kaivu ulotetaan pohjamaahan, sen tutkiminen happamien sulfaattimaiden varalta on tarpeen. Tuotantoalueelta lähtevien vesien pH on ollut alhainen. Vesien johtamisesta mahdollisesti aiheutuvan

happamuushaitan poistamiseksi on tarpeen määrätä toimenpiteistä pH:n nostamiseksi.

Tarkkailut

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Pintavalutuskentän puhdistustehoa on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuuko kentälle asetettu puhdistustehovaatimus. Koska osa tuotantoalueesta on vielä kunnostusvaiheessa, eikä toiminta ole vakiintunut, tarkkailu on määrätty tiheäksi ja jokavuotiseksi. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin on sisällytettävä selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

Kalatalousmaksu

Kalatalousmaksu pidetään ennallaan, koska tuotantoalueen päästöt eivät muutu merkittävästi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat –vastualueen vaatimus lisäalueiden luvan epäamisestä on otettu huomioon ratkaisussa ja sen perusteluissa ilmi käyväällä tavalla. Tarkkailuvaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ilmenevästi.

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ilmeneväällä tavalla.

Kaustisen kunnanhallituksen ja ympäristölautakunnan sekä Vetelin rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunnot on otettu huomioon lupamääräyksistä ilmeneväällä tavalla.

Kaustisen kalastuskunnalle ei ole määrätty kalastuskunnan vaatimaa 500 euron kalatalousmaksua. Aluehallintovirasto viittaa lupamääräyksessä 16 määrättyyn kalatalousmaksuun, joka suoritetaan Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus huolehtii maksun käyttämisestä suunnitelman mukaisesti kalastolle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman. Olemassa olevaa toimintaa saadaan jatkaa muutoksenhausta huolimatta voimassa olevan luvan lupamääräyksiä noudattaen.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41, 42, 43, 44, 45, 45 a, 46, 50, 52, 55, 56, 90, 100, 103 a ja 103c §
 Jätelaki 8,13 ja 29 §
 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 5 940 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 11 880 euroa. Maksu peritään 50 % taulukon mukaista maksua pienempänä, koska kyseessä on ympäristönsuojelulain 55 §:n 2 momentin mukainen lupamääräysten tarkistamishakemus.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Vapo Oy

Jäljennös päätöksestä

Vetelin kunta
 Vetelin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 Kaustisen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
 Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / kalatalousviranomainen (sähköisesti)
 Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupahakemuksen tiedoksiantovaiheessa muistutuksia, vaatimuksia ja mielipiteitä.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Vetelin ja Kaustisen kuntien virallisilla ilmoitustauluilla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Perhonjokilaakso-lehdessä.

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

- 1) Valitusosoitus
- 2) Kartta
- 3) Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma

Jari Tolppanen

Johanna Romu

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Jari Tolppanen. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Johanna Romu.

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 30.4.2014.**
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle** Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot**
käyntiosoite:	Wolffintie 35, 65200 Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	0295 018 450
telekopio:	06-317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

JAUHONEVAN KÄYTTÖ- JA PÄÄSTÖTARKKAILUSUUNNITELMA

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailua varten nimetään vastuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnoista tehdään vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden loppuun mennessä päästö- ja vaikutustarkkailujen suorittajille ja tarvittaessa viranomaisille.

Käyttöpäiväkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- vesiensuojelurakenteiden valmistuminen, kunnan seuranta, havainnot toimivuudesta
- kemikaalien käyttömäärät
- poikkeamat vesiensuojelusuunnitelmista
- laskeutusaltaiden ja lietesyvyyksien tyhjentäminen
- ojastojen puhdistukset
- mittapatojen ja -laitteistojen asennukset, huolto ja korjaukset
- pumppaamojen asennukset, käyttöaika ja häiriöt
- sadanta, haihdunta ja tuulitiedot
- muut huomiot esim. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätehuoltoon liittyvät toimet
- kaivannaisjätteiden lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- näytteiden ottoajat
- aumojen paikkojen muutokset
- pölyn ja melun seuranta sekä tuulitauot
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta maaperään, vesistöön tai pöly- ja melupäästöihin
- toimintaan kohdistuneet valitukset ja niiden käsittely

Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Kuntoonpanovaihe

Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti.

Vesinäytteet otetaan ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen laskuojasta seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja kesä-lokakuussa	1 kerta/2 vk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyppi, kemiallinen hapenkulutus, sameus ja pH.

Tuotantovaihe

Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesinäytteet otetaan laskuoihin johdettavista vesistä ennen pintavalutuskenttiä (PVK 1-5) ja niiden jälkeen. Vesinäytteet otetaan vuosittain 1.4.–30.9. kahden viikon välein ja 1.10.–31.3. kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa. Ylivirtaamien ja rankkasateiden aikana tulee ottaa lisänäytteitä. Mikäli kolmen ensimmäisen tarkkailuvuoden tulosten perusteella todetaan pintavalutuskenttien toimivuuden taasaantuneen ja päästöjen olevan ennakoidulla tasolla, voidaan tarkkailua harventaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa sovittavalla tavalla.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, kemiallinen hapenkulutus, sameus ja pH.

Vesienkäsittelyn teho lasketaan vuoden keskiarvona ennen tehostettua käsittelyä ja sen jälkeen otettujen näytteiden pitoisuuksien perusteella ohijuoksutukset ja muut häiriötilanteet mukaan lukien. Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 µg/l, kokonaistyyppi 500 µg/l ja kiintoaine 1 mg/l ja tuotantoalueella mitattuja virtaamia. COD_{Mn}-taustapitoisuutena käytetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymää pitoisuutta. Tehon ja päästöjen laskennassa ovat mukana kaikki näytteet sekä ohijuoksutukset ja muut häiriötilanteet.

Jälkihoitovaiheen päästöjä tarkkaillaan ohjelman mukaisesti kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuosituks